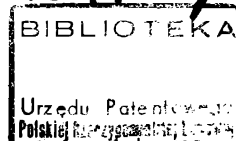

3 lipca 1926 r.

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 3526.

Kl. 15 a 14.

Orest Pusino
(Helsingfors, Finlandja).

Mechanizm do składania czcionek, przesuwających się swobodnie na prowadnicach.

Zgłoszono 28 października 1922 r.

Udzielono 25 listopada 1925 r.

Wynalazek dotyczy mechanizmu do składania czcionek o głęboko rozwidlonej stopie; czcionki takiego typu są już znane.

Rysunek uwidacznia wynaleziony mechanizm. Fig. 1 i 2 przedstawiają schematycznie widok boczny i rzut poziomy znacznie zmniejszonej maszyny do składania czcionek; fig. 3 wskazuje widok boczny górnej części prowadnicy czcionek; fig. 4 i 5 przedstawiają poszczególne części mechanizmu w powiększonej skali.

Maszyna do składania posiada zbiorczą prowadnicę 6, na dolnym końcu której składa się wiersz 7.

Górny koniec prowadnicy 6 tworzą naprzemian nieruchome 9¹ i ruchome części 9. Obok nieruchomych części mieszczą się krzywe prowadnice 5, z których każda posiada na górnym końcu 1 magazyn jedno-

znacznych czcionek; składa się więc np. wszystkie czcionki z małą literą *a* w jednym magazynie, wszystkie czcionki z małą literą *b* w drugim i t. d. w dostatecznej ilości np. po 500 sztuk. Każda czcionka utrzymuje się na górnej krawędzi prowadnicy za pomocą widełek 2, a trzpień 3, osadzony niżej w prowadnicy, zapobiega zślizgiwaniu się czcionek po prowadnicy. Przy uderzeniu w odpowiedni klawisz 24 maszyny, drążki, należące do tego klawisza, unoszą przednią czcionkę tak wysoko, że trzpień 3 nie tworzy dla niej przeszkody, wobec czego czcionka ta zsuwa się po prowadnicy 5 wdół, natomiast wszystkie następne czcionki przesuwają się o grubość jednej czcionki.

Potrzebny do tego celu mechanizm składa się z przymusowo przesuwanego w

kierunku pionowym bloczka 4, który podnosi się zapomocą dźwigni 4^I połączonej przegubowo z drążkiem 4^{II} dźwigni kolanowej 4^{III} , połączonej przegubowo z drążkiem 4^{IV} i dźwigni klawiszowej 24, przy czym oś 4^V jest stałym punktem obrotu. Po uderzeniu sprężyna 25' odciąga klawisz w położenie początkowe zapomocą drążka 25. Każdy klawisz jest połączony z innym układem drążków, prowadzących do jednej z ruchomych części 9 prowadnicy 6.

Ruchome części 9 w położeniu nieczynnym stoją bezpośrednio przy nieruchomych częściach 9'' i tworzą nieprzerwaną prowadnicę. Każda płytką 9 jest umocowana na dźwigni 10, która obraca się na osi 11, wykonanej w kształcie krótkiej rurki. Na tej samej dźwigni jest także osadzona wygięta płytką 12 i to w takiej odległości od płytki 9, że w położeniu nieczynnym przyrzędu litery mogą bez przeszkody ześlizgiwać się po płytce 9. Przez rurkę 11 sięga wdół oś 13, zaopatrzona u góry w dźwignię 14, a u dołu w dźwignię 15. Dźwignia 15 jest przez drążek 16 połączona stale z jednym z klawiszów, zaś dźwignia 14 jest zaopatrzona w sworzeń 17, skierowany wdół i przylegający do dźwigni 10. Dźwignię 10 sprowadza sprężyna 10' stale w położenie nieczynne do śruby nastawnej 10''. Drugi koniec dźwigni 10 tworzy ząb 18. Hak 19 jest umocowany na górnym końcu osi 20, dolny koniec której łączy się ze spodnią dźwignią 21, która zapomocą sworzni 22 jest połączona z drążkiem 23, wspólnym dla wszystkich takich dźwigni.

Każdy klawisz 24 jest połączony zapomocą drążka 25 z płytką 26. Wszystkie takie płytki obracają się na wspólnej osi 27. Na tejże osi są też osadzone dwie dźwignie 28, połączone ze sobą drążkiem 29. Jak już powiedziano, każdy klawisz jest stale połączony z dźwignią 15 zapomocą płytki 26 i drążka 16.

Od jednej z dźwigni 28 przechodzi drążek 30, poruszający zapadkę 31, która

chwytą hak 32, umocowany obrotowo na końcu drążka 23 i przyciskany do sworzni podporowego 34 przez sprężynę 35, która przyciska stale drążek 23 do ograniczającego jego ruch oporka (nie wskazanego na rysunku).

Działanie mechanizmu jest następujące: przy uderzeniu klawisza oddziela się, jak już powiedziano, jedna czcionka, na tym klawiszu oznaczona, i zsuwa się wdół po prowadnicy 5; w tym samym czasie płytką 26 obraca się wprzód i zabiera drążek 29 oraz dźwignię 28. Z dźwigni 28 ruch przenosi się na zapadkę 31, która, poruszając się naprzód, przesuwa drążek 23 tak daleko na lewo, jak długo jej górny koniec zaczepia ząb haka 32; w tej chwili sprężyna 35 sprowadza drążek 23 do pierwotnego położenia, a płytką 26, dźwignia 28 i zapadka 31 przesuwiają się dalej. Wskutek tego wszystkie haki 19 obracają się wstecz o mały kąt, wskutek czego wszystkie dźwignie 10 stają się wolne. W czasie dalszego ruchu płytki 26 odpowiadająca jej i klawiszowi dźwignia 10 obraca się o pewien kąt pod działaniem drążka 16, dźwigni 15, osi 13 i dźwigni 14 ze sworzniem 17, przy czym kąt ten jest tak rozwart, że wygięta płytką 12 schodzi się z częścią 9 i prowadnicą 5, w tymże czasie hak 19 chwytą ząb 18. Nastawna śrubka 18 służy do regulowania położenia płytki 12. W czasie powrotu klawisza dźwignię 10 powstrzymuje hak 19, a oddzielona przedtem czcionka zsuwa się przez płytkę 12 na zbiorczą prowadnicę 6. Przy uderzeniu następnego klawisza drążek 23 i hak 19 poruszają się znowu cokolwiek, dźwignia 10 zwalnia się i, ulegając działaniu sprężyny 10', opiera się na śrubie nastawnej 10''. Opisany powyżej zespół bocznych prowadnic 5, odchylonych do wspólnej prowadnicy 6, może być połączony z jednym zespołem lub większą ilością takich zespołów. W tym wypadku czcionki, poruszające się na prowadnicy 6, nie zbierają się bezpośrednio

w jednym wierszu, lecz przy pomocy stosownej dźwigni 10 przenoszą się na inną zbiorczą prowadnicę, wspólną dla wszystkich zespołów. Wspólną dźwignię 10 uruchamia w tym wypadku np. dźwignia 23.

Zastrzeżenie patentowe.

Mechanizm do składania czcionek, zaopatrzonych w szczeliny do przesuwania na

prowadnicach, znamienny tem, że poszczególne, prostolinijne części zbiorczej prowadnicy usuwają się w bok pod działaniem uderzenia w klawisz, a zastępują je łukowo wygięte części do prowadzenia czcionek z prowadnic magazynowych na miejsce składania wiersza.

Orest Pusino.
Zastępca: M. Kryzan,
rzecznik patentowy.

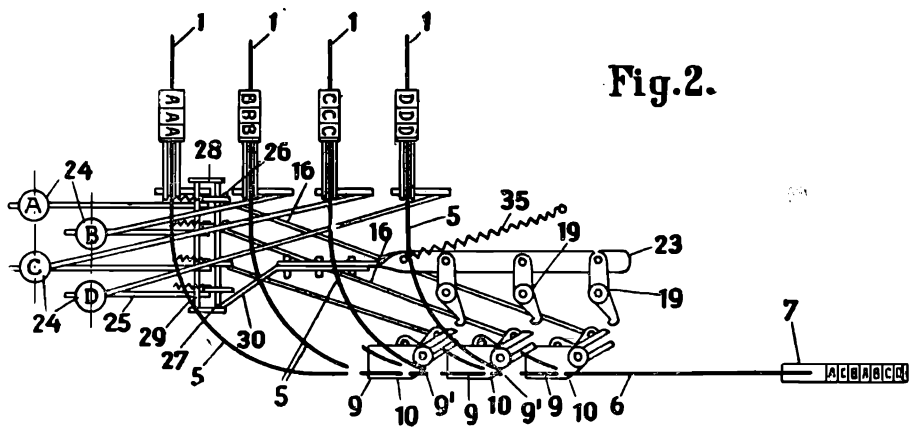
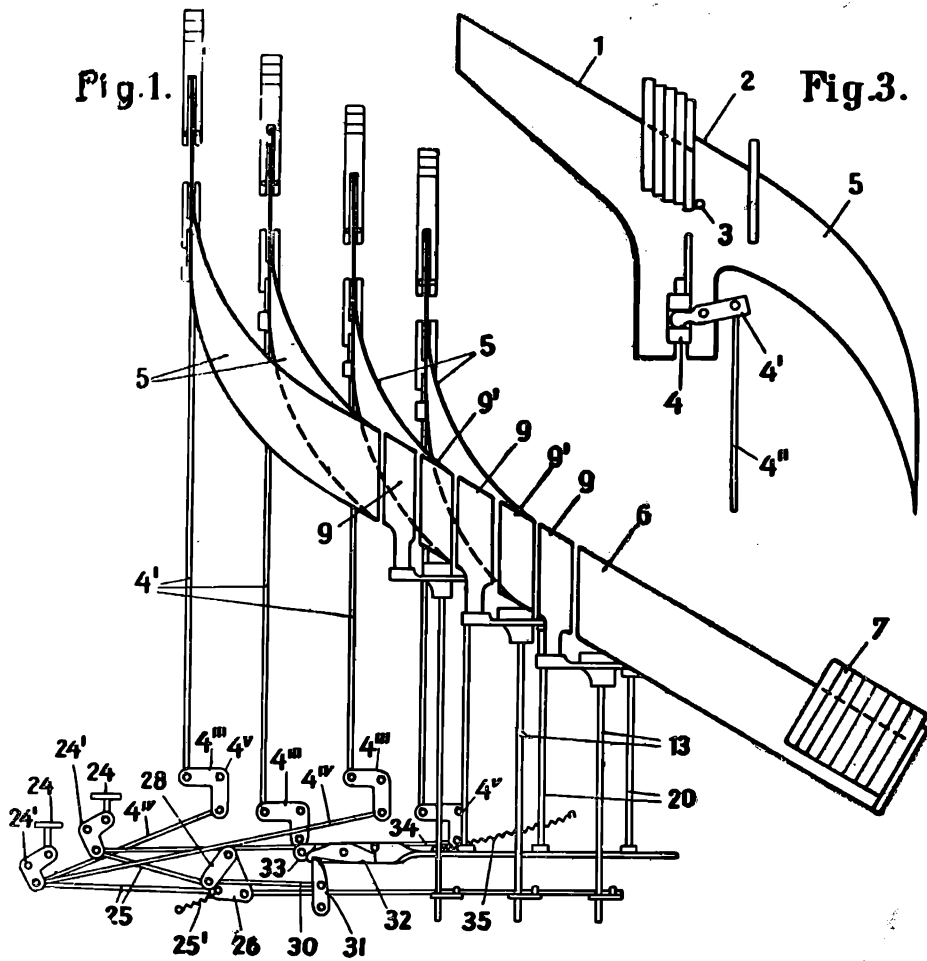

Fig. 5.

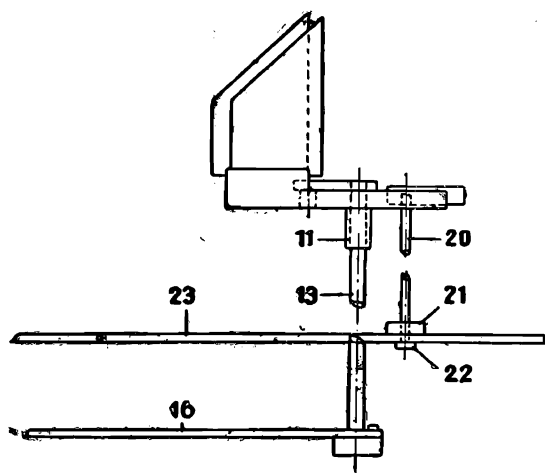

Fig. 4.

